

Festivalul Mozart 2013

ÎNTREITE DESCHIDERI

(Elena Maria Șorban, muzicolog – 10 decembrie 2013)

Atmosfera festivă a suitei de manifestări organizate anual la Cluj, de Societatea Română Mozart a fost indusă, de această dată, nu de primele acorduri, ci de ambianța creată de Qual Media, firma de publicitate a Festivalului. Covor roșu la intrare, domnișoare cu peruci albe, dar pe tocuri și în minijupe, mese cu șampanie și lumânări... O publicitate tipic postmodernă. Dincolo de pro și contra, cred că, la urma urmelor, interesul pentru muzica cultă vine prin educație. Seara a doua a Festivalului a dovedit că se fac demersuri esențiale pentru acest scop. Dar mai întâi, câteva gânduri despre concertul inaugural.

Uvertura la opera „Flautul fermecat” a adus cuvenita solemnitate magică pentru deschidere – prin Orchestra simfonică a Filarmonicii „Transilvania”, dirijată de Mihai Agafița.

Foarte bine conceput programul concertant, prin câte o lucrare de Joseph Haydn, respectiv, Leopold Mozart, cu un prim-plan aparte: trompeta. Cu atât mai specială opțiunea, cu cât ea este stăpânită de o femeie: tânăra Margit Csökmei (Ungaria) – formată la Szeged, la Mozarteum Salzburg și laureată a Concursului „Gheorghe Dima” 2013. Concertul haydnian în Mi bemol major s-a distins prin articulația în stil a solistei, buna susținere melodică, acuratețea dialogului cu suflătorii din orchestră. Concertul în Re major, de Leopold Mozart a adus o digresiune în timp, sesizabilă și prin ansamblul acompaniator cu clavecin (Adina Mureșan), iar solista a schimbat tipul de instrument, de la trompeta clasică la trompeta piccolo, specifică pentru baroc. Partea lentă a fost redată într-un tempo mai mișcat decât în unele versiuni de referință, iar cea rapidă a avut viteză.

Simfonia în Mi bemol major, KV 543 a fost condusă și a răsunat în manieră beethoveniană. În fond, problema stilistică se reflectă în realizarea articulațiilor. Volumul I al Studiilor mozartiene (editate de Societatea Română Mozart) conține comunicări substanțiale în acest sens, care ar trebui cunoscute de cei care abordează muzica lui Mozart; Jaap Schroeder, specialist de talie mondială în stilistica mozartiană, explică argumentat și modalitățile de adaptare a violonisticii actuale la cerințele de epocă. Cel mai autentic moment al Simfoniei a fost, pentru mine, Trio din partea a III-a, în care suflătorii au sugerat acea sonoritate tipică de Harmoniemusik, în mișcarea legănată a dansului țărănesc german (Ländler).

Seara a doua a oferit deschiderea cea mai largă spre viitor – adresându-se unui public cu vârstă cuprinsă între 5 și 9 ani. Programul DoReMi start! al Academiei de Muzică clujene, program coordonat de Corina Ceclan, a realizat un parteneriat optim cu Societatea Română Mozart. Sala plină a reacționat corect, prompt și entuziast la provocările tinerei dirijoare Dalma Kovács, iar pe scenă, zurgălăii și alte percuții specifice au fost mânuite de micii invitați, elevi de la „Transylvania College” (pregătiți de prof. Anamaria Eli) și Școala „Ion Creangă” (prof. Margareta Pascu).

Concertul s-a intitulat sugestiv „Melodia costumată”. Cum se costumează o melodie? Simplu: cu alte melodii, cu acorduri și tot felul de instrumente. Și ca să fie totul cât mai clar, schimbarea de melodie era asociată cu tot felul de pălării, până la turbanul corespunzător cu Alla turca. Au răsunat fragmente de Mozart, Reger, Schubert (variațiunile „Păstrăvul”) și iarăși Mozart. „Costumele”

(aranjamentele) făcute de Dan Variu și Ciprian Iacob au fost totodată, originale și în spirit mozartian, astfel încât melodia „Steaua, stea” s-a cântat cu danteluțele pianului, cu volănașe de ansamblu cameral, cu mătasea cvintetului de suflători... La „costumele” (variațiunile) de Max Reger, toți copiii au știut să ridice mâinile când melodia și-a schimbat costumul. Dirijoarea Dalma Kovács susținut discursul ludic-explicativ și a condus muzica formațiilor de cameră în diverse ipostaze combinatorii, pe copiii invitați și copiii din public cu grație și precizie. „Scenariul” a fost elaborat sub experimentata conducere a doamnei Ștefana Țițeica, violonistă și mediator al concertelor Orchestrei Radio din München – ca de obicei, o realizare colectivă a studenților participanți, care l-au interpretat verbal și instrumental: pianistele Raluca Rad, Andreea Alexievici, Cristina Șoitu, violonistele Andreea Pușcaș și Diana Badea, violista Bianca Comșa, violoncelista Adela Mureșan, contrabasistul Raul Lenart, flautistul Balázs Vincze, oboista Ruxandra Sericiuc, clarinetistul Flaviu Ludușan, fagotistul Cristian Avram, trompetistul Alexandru Redeș. „Melodia costumată” – un concert foarte reușit, care merită multiplicat!

Seara a treia a reprezentat deschiderea de carieră pentru premianții Concursului „Mozart”, în acest an, pentru secțiunile de interpretare vocală și de acompaniament pianistic. Juriul compus din cântăreții Liliana Bizineche (Lisabona), Elisabeth Cornelius-Lund (Salzburg), Georgeta Stoleriu (București), Marius Budoiu (Cluj-Napoca) și pianistul Peter Nelson (Trossingen) a avut de alege pe cei mai buni dintre cei 20 de concurenți cântăreți și șapte pianiști. După cum sublinia doamna Adriana Bera, președinta Societății Române Mozart, toți au câștigat experiență și, mai ales, cultură stilistică. Juriul a acordat două premii speciale: pentru soprana Livia Chiuariu și pentru tenorul Sergiu Coltan, voci lirice promițătoare. În concertul laureaților, bas-baritonul Corneliu Huțanu, desemnat câștigător al locului al treilea, și-a pus în valoare vocea generoasă și dicția virtuoasă. Soprana Paula Iancic, cu aria Suzannei, *Deh vieni, non tardar*, într-un tempo liniștit, a cântat ușor sacadat, punându-și însă în valoare timbrul aparte, cu un registru grav bogat în armonice. Laureata cu locul I a interpretat aria *Al desio di chi t'adora* – care, potrivit Köchel Verzeichnis și ediției complete *Neue Mozart Ausgabe*, a fost compusă de Mozart pentru a înlocui aria Suzannei *Deh vieni*, cu o piesă de dificultate sporită, adecvată pentru calitățile vocale ale interpretei sale din acel moment, arie care nu este însă cântată în versiunile scenice de astăzi ale operei „Nunta lui Figaro”. Soprana Rodica Ștefania Butu are un timbru pur, cu unele inflexiuni infantile, complementare acutelor sigure și mișcării scenice firești. În general, am apreciat buna dicție a cântăreților audiați în concertul de gală, dar mai este de cizelat la frazare.

Pianistul câștigător al Concursului Mozart 2013 este Bogdan Bohuș. M-am bucurat să regăsesc pe scenă, pianiști laureați în edițiile precedente, acum, valoroase cadre didactice ale Academiei de Muzică „G. Dima”: Codruța Ghenceanu și Horea Haplea. Sub mâinile lor, este demonstrat că acompaniamentul pianistic mozartian implică deopotrivă, sugerarea culorilor de orchestră și ale fortepianoului din epocă...